The Lessons of David's Geulah

י אַבְּשָׁלוֹם מְרָגְּלִים, בְּכֵּל-שָׁבְטֵי • 10 But Absalom sent spies throughout all the tribes of ישראל לאמר: בּשָמעכם, את-קול הַשּפַר, Israel, saying: יAs soon as ye hear the sound of the horn, יאמרתם, מלך אבשלום בחברון. then ye shall say: Absalom is king in Hebron.

יא וְאֵת-אַבְשָׁלוֹם, הָלְכוּ מָאתַיִם אִישׁ **11** And with Absalom went two hundred men out of מירושלם, קראים, והלכים לתמם; ולא Jerusalem, that were invited, and went in their simplicity; ידעו, כל-דבר. and they knew not any thing.

יב וישלח אַבשלום אַת-אַחִיתפַל הַגּילנִי 12 And Absalom sent for Ahithophel the Gilonite, David's counsellor, from his city, even from Giloh, while he offered the sacrifices. And the conspiracy was strong; for the וב את-אבשלום. people increased continually with Absalom.

ר: הָיָה אֱל-דָּוְד, אֱל-דָּוָד, לֵאמר: הָיָה לֶב- **13** And there came a messenger to David. saving: 'The . איש ישראל, אחרי אבשלום hearts of the men of Israel are after Absalom.י

14 And David said unto all his servants that were with him at Jerusalem: 'Arise, and let us flee; for else none of us shall פגני אַבְשַלם; מַהַרוּ לַלֶּכֵת, מפּנֵי אַבְשַלם; מַהַרוּ לַלֶּכֵת, escape from Absalom; make speed to depart, lest he overtake us quickly, and bring down evil upon us, and smite פרימהר והשננו והדים עלינו את-הרעה, יהכה העיר, לפי-חרב. the city with the edge of the sword.

יניאמרו עבדי-הַמְּלַדְ, אֵל-הַמְּלַדְ: כָּכל **35** And the king's servants said unto the king: 'Behold. thy servants are ready to do whatsoever my lord the king shall choose.

טז וַיצֵא הַמֵּלֶדְ וְכַל-בֵּיתוֹ, בְּרָגְלֵיו; וַיַּעֵוֹב 16 And the king went forth, and all his household after him. And the king left ten women, that were concubines, to keep the house.

יו וַיַּצְא הַמְּלֶדְ וְכַל-הַעִם, בְּרָגְלֵיו; וַיַּצְמְדוּ, 17 And the king went forth, and all the people after him: מית המרחק. and they tarried in Beth-merhak.

18 And all his servants passed on beside him: and all the וכל-הפלתי: וכל-הגתים שש-מאות איש. Cherethites, and all the Pelethites, and all the Gittites, six hundred men that came after him from Gath, passed on אֵשֵׁר-בָּאוֹ בְרַגְלוֹ מִנַּת, עבְרִים, עַל-פְּנֵי לק. {ס} before the king. {S}

1. רלב"ג

ויצא המלר וכל ביתו ברגליו – הנה לא רכב על סוסים כדי שלא יתפרסם לכתו, כי הרואים אותו הולך ברגליו לא יחשבו שהוא דוד, וישלם לו מפני זה יותר המלטו מיד אבשלום.

2. מדרש שמואל (בובר) פרשה ח

רבי מנחמא בשם רי שמואל בר רב יצחק לא כל הקרוב קרוב ולא כל הרחוק רחוק, יש נבחר ונדחה ונתקרב, יש נבחר ונדחה ולא נתקרב, אהרן נבחר, "ובחור אותו מכל שבטי ישראל לי לכהן" (שמואל א' ב' כ"ח) ונדחה ייובאהרן התאנף הייי (דברים טי כי) ונתקרב, ייואתה הקרב אליד את אהרן אחידיי (שמות כייח אי). **שאול** נבחר ייהראיתם אשר בחר בו הייי (שמואל אי יי כייד), ונדחה יינחמתי כי המלכתי את שאול וגוייי (שם טייו ייא), ולא נתקרב, ייואני מאסתיו ממלך על ישראל וגוייי (שם טייז אי). דוד נבחר ייויבחר בדוד עבדויי (תהלים עייח עי), ונדחה ייויצא המלך וכל העם ברגליו ויעמדו בית המרחקיי (שמואל בי טייו יייז), רבי יהושע בן לוי אמר נדוהו, אף על פי כן קבל עליו נדוין, הדא הוא דכתיב "ודוד עולה במעלה הזיתים עולה ובוכה וראש לו חפוי" (שמואל בי טייו לי), ונתקרב. אמר רבי יודן עירא היאירי היה רבו [של דוד] וקרבו, הוא שדוד אומר ישיבו /ישובו/ לי יראיך ויודעי עדותיך (תהלים קיייט עייט) וידעו כתיב, עירא היאירי שהיה רבו וקרבו.

David's First Meetina

יט וַיּאמֵר הַמֵּלֶךְ אֱל-אָתַּי הַגְּתִּי, לָמָה תֵלֶךְ 19 Then said the king to Ittai the Gittite: 'Wherefore goest thou also with us? return, and abide with the king; for thou art a foreigner, and also an exile from thine own place.

עמני (אניעד) אוועד אוועד אוועד (אניעד) עמני 20 Whereas thou camest but yesterday, should I this day make thee go up and down with us, seeing I go whither I may? return thou, and take back thy brethren with thee in kindness and truth.

ר: חֵי-יקוק, וַיִּאמֵר: חֵי-יקוק. בא נַיַּען אָתֵּי אֶת-הַמֶּלֶדְ, וַיִּאמֵר: חֵי-יקוק. And Ittai answered the king, and said: 'As the LORD' ומי אַדני הַמְּלַד, כִּי (אִם) במקום אַשר liveth, and as my lord the king liveth, surely in what place -שם אדני המלך אם-למות אם my lord the king shall be, whether for death or for life, even there also will thy servant be.י בי-שם יהיה עבדד.

בב וַיִּאֲבֵּר דָּוָד אֱל-אָתַּי, לֶךְ וַעֲבֹר; וַיַּעֲבֹר 22 And David said to Ittai: 'Go and pass over.' And Ittai אָתֵי הָגְּתִי, וְכַל-אָנַשִּיו, וְכַל-הַטַף, אֲשֶׁר the Gittite passed over, and all his men, and all the little אתו. ones that were with him.

.3 רש"י

עם המלד – עם אבשלום.

David's Second Meeting

, וְכַל-הַעֲם, בּוֹכִים קוֹל גַּדוֹל, וְכַל-הַעֲם 23 And all the country wept with a loud voice, as all the עברים; וְהַמֶּלֶךְ, עבֶר בְּנַחַל קְדְרוֹן, וְכַל- people passed over; and as the king passed over the brook העם עברים, על-פני-דרך את-המדבר. Kidron, all the people passed over, toward the way of the wilderness.

בד וְהַנֶּה גָם-צַדוֹק וְכַל-הַלְוִיָם אָתּוֹ, נשָאִים 24 And, lo, Zadok also came, and all the Levites with him, את-ארון ברית האלהים, ויצקו את-ארון bearing the ark of the covenant of God; and they set down the ark of God--but Abiathar went up--until all the people $\{\sigma\}$ לעבור מו-העיר. $\{\sigma\}$ had done passing out of the city. $\{S\}$

יבה ניאמר הַמֶּלַךְ לְצַדוֹק, הַשֶּׁב אֶת-אֲרוֹן 25 And the king said unto Zadok: 'Carry back the ark of God into the city; if I shall find favour in the eyes of the יקוק--והשבני, והראני אתו ואת-נוהו. LORD, He will bring me back, and show me both it, and His habitation:

בר ואם פה יאמר, לא חפצתי בד: הנני-- 26 but if He say thus: I have no delight in thee; behold, (ס בּעִינֵיו. [ס] here am I, let Him do to me as seemeth good unto Him.' {**S**}

יצדוק הכחן, הרואה 27 The king said also unto Zadok the priest: 'Seest thou! return into the city in peace, and your two sons with you, .ויהונתן בּן-אַבנתר, שני בניכם--אַתכם. Ahimaaz thy son, and Jonathan the son of Abiathar.

28 See. I will tarry in the plains of the wilderness, until להגיד לי. there come word from you to announce unto me.

,כט וַיַּשֶׁב צַדוֹק וְאָבִיתֵר אֶת-אֵרוֹן הַאֱלֹהִים **29** Zadok therefore and Abiathar carried the ark of God ירושלם; וְיִשְבוּ, שָם. back to Jerusalem; and they abode there.

.4 רש"י

ויעל אביתר – אותו היום נסתלה מן הכהונה, ששאל באורים ותומים ולא נענה, ונכנס לדוק תחתיו.

שמואל ב' פרק י"ב – נבואת נתן לדוד

(ז) וַיאמר נַתַן אַל דַוָד אַתַּה הַאִישׁ כֹּה אַמַר יייי אלהי ישראל אנכי משחתיד למלד על ישראל ואַנכי הצַלְתִידָ מִיַד שַאוּל. (ח) וַאַתְּנַה לְדָּ אֵת בִּית אַדנִידְ וָאֵת נָשֵׁי אַדנִידְ בָּחֵיקַדְּ וַאֶתְנַה לִדְּ אֵת בֵּית יִשְרָאֵל וִיהוּדָה וְאָם מְעַט וְאֹסְפָה לְּדְּ כַּהֻנָּה וכהנה. (ט) מדוע בזית את דבר יייי לעשות הרע [בַּעֵינַי] (בעינו) אַת אוריַה הַחַתִּי הַכִּיתַ בַחַרֵב וְאֵת אָשָׁתוֹ לָקַחָתָּ לִדְּ לִאִשָּׁה וָאתוֹ הַרַגִּתַּ בְּחֵרֵב בְּנֵי עמון. (י) ועתה לא תסור חרב מביתד עד עולם עקב כי בזתני ותקח את אשת אוריה החתי לְהִיוֹת לָדְּ לְאָשֶׁה. (יא) כֹּה אֲמֵר ייִי הָנְנִי מֵקִים עַלֵידְ רַעַה מַבֶּיתָדְ וַלַקַחָתִּי אָת נַשִּידְ לְעִינֵידְ וַנַתַתִּי לְרַעִידְ וְשַׁכַב עִם נַשִּׁידְ לְעִינֵי הַשָּׁמֵשׁ הַזֹּאת. (יב) כִּי אתה עשית בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד בַּל יִשְׂרָאֵל וָנָגֶד הַשָּׁמֵשׁ. (יג) וַיּאמֵר דַּוָד אֵל נַתַן חטאתי לַייי וַיּאמר נַתון אֵל דַּוִד גַּם יייי הַעָבִיר חַטַאתָדָ לֹא תַמוּת. (יד) אַפַס כִּי נָאֵץ נָאַצְתַּ אֵת איבי יייי בַּדַבַר הַזֶּה גַם הַבֵּן הַיִּלוֹד לַךְ מות יַמוֹת.

שמואל א' פרק ב' – נבואת איש אלקים לעלי

(כז) וַנַבא אִישׁ אֱלֹהִים אֱל עֵלִי וַיּאֹמֶר אֱלַיו כֹּה אַמֵר יייי הנגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים לבית פרעה. (כח) ובַחר אתו מכַל שבטי ישראל לי לכהן לַעַלות עַל מִזבַּחִי להַקְטִיר קטרת לַשָּאת אַפוד לפַנִי וַאַתְּנַה לְבֵית אַבִידְ אַת כַּל אָשֶׁי בָּנֵי יִשְׁרָאֵל. (כט) לַמַּה תָבָעֲטוּ בַּזְבָּחִי וּבִמְנָחַתִּי אֲשֶׁר צויתי מעון ותכבד את בניד ממני להבריאכם מראשית כל מנחת ישראל לעמי. (ל) לכן נאם יייי אלהי ישראל אמור אָמַרְתִּי בֵּיתִדְ וּבֵית אָבִידְ יִתְהַלְּכוּ לְפַנֵי עַד עוֹלֵם וְעַתַּה נאם ייי חלילה לי כי מכבדי אכבד ובזי יקלו. (לא) הנה ימים בַּאִים וְגַדַעתִּי אֶת זִרֹעַדְּ וְאֶת זִרֹעַ בֵּית אַבִידְ מִהְיוֹת זַקֶּן בַּבִיתֵדָ. (לב) וָהַבַּטִתַּ צַר מַעוֹן בָּכֹל אֲשֶׁר יֵיטִיב אֶת יִשְׂרָאֵל ולא יהיה זקן בביתד כל הימים. (לג) ואיש לא אַכרית לד מעם מזבחי לכלות את עיניד ולאדיב את נפשד וכל מרבית ביתף ימותו אנשים. (לד) וזה לד האות אשר יבא אל שני בניד אל חפני ופינחס ביום אחד ימותו שניהם. (לה) וַהַקִּימֹתִי לִי כֹּהָן נָאַמַן כַּאַשֶּׁר בִּלְבַבִי וּבַנַפִּשִּׁי יַעֲשֶׁה וּבַנִיתִי לוֹ בית נאמן והתחלך לפני משיחי כל הימים. (לו) והיה כל הַנּוֹתֵר בָּבֵיתִדְ יָבוֹא לָהִשְּׁתַּחות לוֹ לַאֲגוֹרַת כֵּסֶף וֹכְכַּר לַחֵם וָאָמַר סְפַּחֵנִי נָא אֱל אַחַת הַכְּהַנּוֹת לֶאֱכֹל פַּת לָחֶם.

5. שמואל א' ד

. גדולה; וֹתֵּהם, הָאָרֵץ. rang.

. ארון יקוק, בא אל-המחנה come into the camp.

במדבר.

3 And when the people were come into the camp, the elders of ישראל, לפה נגפנו יקוק היום לפני (אות Israel said: יWherefore hath the LORD smitten us to-day before the Philistines? Let us fetch the ark of the covenant of the LORD out of Shiloh unto us, that He may come among us, and save us out of the hand of our enemies.

את ששה אתם, שלה, וישאו משם את 4 So the people sent to Shiloh, and they brought from thence the ark of the covenant of the LORD of hosts, who sitteth upon the cherubim; and the two sons of Eli, Hophni and . ברית האלהים--חפני, ופינחס Phinehas, were there with the ark of the covenant of God.

ל בוא אַרוֹן בַּרִית-יקוק אַל- 5 And when the ark of the covenant of the LORD came into the camp, all Israel shouted with a great shout, so that the earth

, את-קול הַתְּרוּעָה, אַת-קול הַתְּרוּעָה, And when the Philistines heard the noise of the shout, they said: יWhat meaneth the noise of this great shout in the camp of the Hebrews' And they knew that the ark of the LORD was

י אַמְרוּ, הַפְּלְשָׁתִּים--כִּי אַמְרוּ, בַּא 7 And the Philistines were afraid, for they said: 'God is come into the camp. And they said: 'Woe unto us! for there was not such a thing yesterday and the day before.

אוי לנו--מי יצילנו, מיד האלהים 8 Woe unto us! who shall deliver us out of the hand of these mighty gods! these are the gods that smote the Egyptians with all manner of plagues and in the wilderness.

מעל-הכסא אחרנית בעד יד השער ותשבר מַפְרַקתוֹ וַיַּמת כִּי-זַקוֹ הַאִישׁ וְכַבֶּד; וְהוּא שַפַט אַת-יִשְׁרָאֵל אַרְבַּעִים שַׁנַה.

ית וְהֵי בְּהַוֹבְירוֹ אָת-אַרוֹן הָאַלֹּהִים וְיִפּל 18 And it came to pass, when he made mention of the ark of God, that he fell from off his seat backward by the side of the gate, and his neck broke, and he died; for he was an old man, and heavy. And he had judged Israel forty years.

David's Third Meeting

30 And David went up by the ascent of the mount of Olives, and עבובה, וראש לו חפוי, והוא, הלך wept as he went up; and he had his head covered, and went יְחֵף; וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר-אִתּוֹ, חָפּוּ אִישׁ barefoot; and all the people that were with him covered every man his head, and they went up, weeping as they went up.

לא ודוד הגיד לאמר, אחיתפל **31** And one told David, saying: 'Ahithophel is among the ָ נִיאמֶר דָּוִד, conspirators with Absalom. Ănd David said: יִO LORD, I pray . סבל-גַא אַת-עצת אַחִיתפַל יקוק. Thee, turn the counsel of Ahithophel into foolishness

- לב וַיִהִי דָוִד בָּא עַד-הָראשׁ, אֲשֵׁר 32 And it came to pass, that when David was come to the top of the ascent, where God was wont to be worshipped, behold, יְשִׁתַחְוֵה שָׁם לֵאלֹהִים; וְהְנֵּה Hushai the Archite came to meet him with his coat rent, and earth upon his head.

אָתִי, אָם עַבַרְתָּ אִתִּי, 33 And David said unto him: 'If thou passest on with me, then והית עלי למשא. thou wilt be a burden unto Me;

אחיתפל.

לד ואם-העיר תשוב, ואמרת 34 but if thou return to the city, and say unto Absalom: I will be thy servant, O king; as I have been thy father's servant in time עבד אביד ואני מאז, ועתה ואני past, so will I now be thy servant; then wilt thou defeat for me עבדד; והפרתה לי, את עצת the counsel of Ahithophel.

35 And hast thou not there with thee Zadok and Abiathar the priests! therefore it shall be, that what thing soever thou shalt hear out of the king's house, thou shalt tell it to Zadok and . ולאביתר הכהנים Abiathar the priests.

תשמעו.

-- עַמְם, שָׁנֵי בְנֵיהֶם **36** Behold, they have there with them their two sons, Ahimaaz ; אַחִימַעץ לצַדוּק, וִיהוּנַתֵּן לָאָבִיתַר Zadok's son, and Jonathan Abiathar's son; and by them ye shall ישלחתם בידם אלי, כל-דבר אשר send unto me every thing that ye shall hear.

: לי ויבא חושי רעה דוד, העיר 37 So Hushai David's friend came into the city; and Absalom (ס צבוא ירושלם. א was at the point of coming into Jerusalem. א was at the point of coming into Jerusalem.

Western View From Har HaZeitim (Towards Yerushalayim)

Eastern View From Har HaZeitim (Away From Yerushalayim)

6. תהילים ג'

- גוֹ. אַ מּוֹמוֹר לְדָוֹד: בַּבַרְחוֹ, מִפְנֵי אַבְשְׁלוֹם בְּנוֹ. 1 A Psalm of David, when he fled from Absalom his son.
 - י בְּנִים, קְמִים עָלָי: רַבִּים, קְמִים עָלָי: בּנִים, קְמִים עָלָי: בּנִים, קְמִים עָלָי: LORD, how many are mine adversaries become! Many are they that rise up against me.
- . רַבִּים, אֹמְרִים לְנַפְּשִׁי: אֵין יְשׁוּעֶתָה לּוֹ בֵאלֹהִים סֶּלָה. אֹמְרִים לְנַפְשִׁי: אַין יְשׁוּעֶתָה לּוֹ בֵאלֹהִים סֶּלָה. 3 Many there are that say of my soul: 'There is no salvation for him in God.' Selah
 - י. יְמֵרִים רֹאשִׁי; כְּבוֹדִי, וְמֵרִים רֹאשִׁי. 4 But thou, O LORD, art a shield about me; my glory, and the lifter up of my head.
 - . קֿלָי, אֶל-יקוק אֶקְרָא ; וַיַּעֲגַנִי מֵהַר קְדְשׁוֹ סֶלָה. אין אָל-יקוק אָקרָא אין פֿלָה. 5 With my voice I call unto the LORD, and He answereth me out of His holy mountain. Selah
 - יִסְמְכֵנִי. הָאִישָׁנָה; הֲקִיצוֹתִי--כִּי יקוק יִסְמְכֵנִי. $^{\circ}$ נְאִישָׁנָה; הָקִיצוֹתִי--כִּי יקוק יִסְמְכֵנִי. 6 I lay me down, and I sleep; I awake, for the LORD sustaineth me.
 - י לָּא-אִירָא, מֵרְבְבוֹת עָם-- אֲשֶׁר סָבִיב, שָׁתוּ עָלָי. ז I am not afraid of ten thousands of people, that have set themselves against me round about.
- ; אַת-כָּל-אֹיְבֵי לֶחִי, הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהַי-- כִּי-הִכִּיתָ אֶת-כָּל-אֹיְבֵי לֶחִי א Arise, O LORD; save me, O my God; for Thou hast smitten all mine enemies upon the cheek, Thou hast broken the teeth of the wicked.
 - . שׁ לֵיקוק הַיְשׁוּעָה; עַל-עַמְּךְ בְּרְכָתֶּדְ שֶּלָה. **9** Salvation belongeth unto the LORD; Thy blessing be upon Thy people. Selah

7. רש"י

מזמור לדוד בברחו – הרבה אגדות דרשו בני אגדה בדבר. רבותינו אמרו בחלמוד (בבלי ברכות ז':): משאמר לו הנביא: הנני מקים עליך רעה מחוך ביתך (שמואל ב י"ב:י"א), היה לבו סוער שמא עבד או ממזר יקום עלי שאינו מרחם עלי. כיון שידע שבנו הוא, שמח.

ומדרש אגדה (מדרש תהילים): על שראה טכסיסו קיימת שהיו עבדיו והכרתי והפלתי שהם סנהדרין מחזיקים אדונותו עליהם, כשאמר להם: קומו ונברחה מפני אבשלום (שמואל ב ט"ו:י"ד), מה כתיב שם: כל אשר יבחר אדני המלך הנה עבדיך (שמואל ב ט"ו:ט"ו). וכשבא מחנים: ושובי בן נחש ומכיר בן עמיאל וברזלי הגלעדי ילאו לקראתו וכלכלוהו (שמואל ב י"ז:כ"ז–כ"ט).

8. רד"ק

ועוד אמרו (מדרש שוחר טוב): [כך] אמר דוד: יעקב אבינו ברח, שנאמר: ויברח יעקב שדה ארם (הושע י״ב:י״ג); משה ברח שנאמר: ויברח משה (שמות ב׳:ט״ו); ואני בורח כמותם. סבור הייתי שנתחייבתי מיתה; ועכשיו שאני גולה גלות מכפרת עון (בבלי ברכות נ״ו., סנהדרין ל״ז:). אמר: זכרתי משפטיך מעולם י״י ואתנחם (תהלים קי״ט:נ״ב): זכרתי הראשונים והתנהגת עמי כמו שהתנהגת עמם והנחמתי וידעתי כי בברחי נמחל לי העון; התחיל ואמר מזמור לדוד.

ריוז"ר 9

איז ישועתה לו – לפי שבא על אשת איש.

.10 רד"ק

מהר קדשו סלה – נוכל לפרש מהר המוריה. ואף על פי שלא היה עדין קדש, אולי קבלה היתה אצלם כי שם יהיה בית המקדש. ומפני זה עלה דוד בברחו במעלה הזיתים ומשם השתחוה לאל, כי משם אדם רואה המקום ההוא. או פרוש מהר קדשו – מן השמים כמו מי ישכו בהר קדשר (תהלים ט"ו:א').